

Van: "Cornips, J" <j.cornips@pzh.nl>
Aan: griffie@schiedam.nl
Datum: Donderdag 12 Mei 2016 10:52
Onderwerp: Informatiebrief Ontwikkelingen Recreatieschap Midden-Delfland

Geachte heer/ mevrouw,

In Zuid-Holland functioneren een groot aantal natuur- en recreatieschappen en één Koepelschap Buitenstedelijk Groen; allen gemeenschappelijke regelingen o.b.v. de Wet Gemeenschappelijke Regelingen. Uw gemeente is deelnemer van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Midden-Delfland.

De schappen zijn al enige tijd, zowel bestuurlijk als inhoudelijk, volop in beweging om te komen tot een effectievere en efficiëntere aansturing van groen- en recreatiebeheer, passend bij de actuele ontwikkelingen in dit beleidsveld. De verschillende schapsbesturen ontwikkelen hiertoe momenteel per schap eigen toekomstvoorstellen: een aantal schappen overweegt zichzelf op te heffen en te komen tot andere vormen van samenwerking, financiering en organisatie van beheer; een aantal andere schappen zal naar verwachting, weliswaar in iets gewijzigde vorm, als gemeenschappelijke regeling doorgaan.

De uiteindelijke besluitvorming over het toekomstperspectief van de verschillende schappen is, als het opheffing of wijziging van de regeling betreft, de bevoegdheid van de individuele deelnemers in de regelingen (veelal de gemeenteraden). Indien het Algemeen Bestuur van het schap waaraan u deelneemt de wensen heeft tot opheffing of wijziging van de regeling, krijgt u na de zomer de concrete toekomstvoorstellen door de betreffende schapsbesturen ter besluitvorming voorgelegd.

Ter voorbereiding op uw besluitvorming daarover wil het Dagelijks Bestuur van het Recreatieschap Midden-Delfland uw raad met de bijgevoegde brief informeren over:

- de transities die momenteel plaatsvinden;
- het gezamenlijke perspectief waar we naartoe werken;
- wat het van u als gemeenteraad vraagt om dit perspectief te realiseren;
- het vervolg van het proces en de planning m.b.t. de uiteindelijke besluitvorming.

De brief is opgesteld door het bestuurlijk afstemmingsoverleg voor de gezamenlijke recreatieschappen en zijn door de DB's van de verschillende recreatieschappen ter informatie verstuurd naar de raden van de deelnemende gemeenten.

Met vriendelijke groet,
Namens het Dagelijks Bestuur van het Recreatieschap Midden-Delfland,

J. (Juul) Cornips
Ambtelijk secretaris

Afdeling Bestuur & Toezicht | bureau BBZ
T 010 298 10 88
M 06 265 127 71
j.cornips@pzh.nl<mailto:j.cornips@pzh.nl>

G.Z-H | Overschieseweg 204
Postbus 341 | 3100 AH SCHIEDAM
www.heerlijkbuiten.nl<http://www.heerlijkbuiten.nl/

Ontwikkeling recreatieschappen in Zuid-Holland: naar een nieuwe governance voor recreatiebeheer

In Zuid-Holland functioneren een groot aantal natuur- en recreatieschappen en 1 Koepelschap Buitenstedelijk Groen; allen gemeenschappelijke regelingen o.b.v. de Wet Gemeenschappelijke Regelingen. Uw gemeente is deelnemer in één of meer van deze regelingen.

De schappen zijn al enige tijd, zowel bestuurlijk als inhoudelijk, volop in beweging om te komen tot een effectievere en efficiëntere aansturing van groen- en recreatiebeheer, passend bij de actuele ontwikkelingen in dit beleidsveld. De verschillende schapsbesturen ontwikkelen hiertoe momenteel per schap eigen toekomstvoorstellen: een aantal schappen overweegt zichzelf op te heffen en te komen tot andere vormen van samenwerking, financiering en organisatie van beheer; een aantal andere schappen zal naar verwachting, weliswaar in iets gewijzigde vorm, als gemeenschappelijke regeling doorgaan.

De uiteindelijke besluitvorming over het toekomstperspectief van de verschillende schappen is, als het opheffing of wijziging van de regeling betreft, de bevoegdheid van de individuele deelnemers in de regelingen (veelal de gemeenteraden). Indien het Algemeen Bestuur van het schap waaraan u deelneemt de wens heeft tot opheffing of wijziging van de regeling, krijgt u na de zomer de concrete toekomstvoorstellen door de betreffende schapsbesturen ter besluitvorming voorgelegd.

Ter voorbereiding op uw besluitvorming daarover willen wij u met deze brief informeren over:

- de transities die momenteel plaatsvinden;
- het gezamenlijke perspectief waar we naartoe werken;
- wat het van u als gemeenteraad vraagt om dit perspectief te realiseren;
- het vervolg van het proces en de planning m.b.t. de uiteindelijke besluitvorming.

DE TRANSITIES

Groen- en recreatie onverminderd belangrijk, karakter van sturing verandert

Het behoud en de realisatie van voldoende recreatiemogelijkheden zijn en blijven belangrijk voor een gezond economisch vestigingsklimaat in Zuid-Holland. De focus op de recreatiegebieden is wel veranderd: de recreatieschappen zijn veelal opgericht in een tijd dat de aanleg van gebieden en voorzieningen de hoogste prioriteit hadden. Het verwerven en inrichten van gebieden vergde veel publieke investeringsmiddelen en bestuurlijke aandacht. Inmiddels is de focus vooral gericht op het in stand houden en op de kwaliteitsverbetering van de gebieden. Ook de vraag van de maatschappij verandert voortdurend. Dit vraagt van de bestaande gebieden aanpassing aan nieuwe behoeften, investeringen en doorontwikkeling om hierbij te blijven aansluiten.

Veranderende rol en betrokkenheid van de provincie: uittreding uit de schappen

Ten tijde van de oprichting van de schappen paste het in de rolopvatting van de provincie om ook op operationeel niveau betrokken te zijn bij de aansturing van de aanleg en het beheer van recreatiegebieden. Intussen wil de provincie met name sturen op het strategische niveau. De uitvoeringszaken m.b.t. beheer, onderhoud en doorontwikkeling van de schapsgebieden past meer bij gemeenten, individueel of in een samenwerkingsverband. Dit geldt overigens ook voor het Rijk dat deelnemer was van het recreatieschap Midden Delfland en zich inmiddels heeft teruggetrokken.

Vanwege de gewijzigde bestuurlijke verhoudingen, heeft Provinciale Staten van de provincie Zuid-Holland besloten in principe per 1 januari 2017 of per 1 januari 2018 uit de provinciale recreatieschappen te treden, en haar (financiële) betrokkenheid bij het gebied op een andere manier vorm te geven. Provinciale Staten houdt haar middelen ook na uittreding beschikbaar voor recreatiebeheer. De middelen zullen echter niet meer als deelnemersbijdrage worden verstrekt, maar op grond van gezamenlijke afspraken op basis van strategische afwegingen met alle gemeenten en/of betrokken partijen in een gebied.

De uittreding van de provincie kan een forse financiële impact hebben op de begrotingen van de schappen: in totaal financiert de provincie ongeveer 25% van de schapsbegrotingen (ongeveer 4,7 miljoen euro per jaar). Door per schap meerjarige afspraken vast te leggen over het verstrekken van de provinciale middelen aan een schap, wil de provincie ook na haar uittreding meerjarige financiële zekerheid bieden aan de schappen.

Veranderende bestuurlijke samenwerking tussen gemeenten: toekomstscenario's schappen

Binnen de schapsbesturen wordt nagedacht of de huidige vorm (een gemeenschappelijke regeling 'oude stijl') nog wel past bij de huidige opvattingen van bestuurlijke samenwerking tussen gemeenten. De behoefte aan gezamenlijke sturing, gezamenlijk financieren en gezamenlijk risico dragen is nog steeds aanwezig. Maar ook de behoefte om breder te sturen dan alleen de 'eigen' schapsgebieden, met minder bestuurlijke en administratieve drukte, meer efficiency en meer bestuurlijke slagkracht is nadrukkelijk aanwezig. Dit heeft in het Groene Hart en de Zuidwestelijke Delta reeds geleid tot fusies van de daar aanwezige schappen.

Met uitzondering van de Groen-Alliantie onderzoeken de schappen diverse varianten zoals de opheffing van het schap, het inrichten van nieuwe juridische samenwerkingsvormen of het moderniseren van de huidige gemeenschappelijke regelingen. Ook de noodzaak van het gezamenlijk in eigendom houden van de huidige schapsgronden wordt nader afgewogen in het kader van andere, mogelijk efficiëntere, sturingsvormen ten aanzien van beheer en ontwikkeling van recreatiegebieden. De onderzoeken naar de mogelijkheden en consequenties van diverse toekomstscenario's zijn, met name in de metropolitane schappen, nog volop gaande. Vóór aanstaande zomer zullen de schapsbesturen hierin conclusies trekken en voorstellen ontwikkelen. Voor de schappen waarvan u deelnemer bent, maken deze voorstellen straks onderdeel uit van het totale pakket dat aan de gemeenteraden ter besluitvorming zal worden voorgelegd.

Opheffing Vereveningssysteem Koepelschap Buitenstedelijk Groen

Het investeren in nieuwe recreatiegebieden vergde veel publieke middelen. Om de beheerlasten voor deze gebieden niet onevenredig neer te laten slaan bij gemeenten die deze gebieden toevallig binnen hun grondgebied hebben, terwijl ook inwoners van andere gemeenten daar evenveel van profiteren, is in het verleden een vereveningssysteem in het leven geroepen tussen een groot aantal gemeenten. Het Koepelschap Buitenstedelijk Groen (eveneens een gemeenschappelijke regeling) voert deze systematiek uit. Aangesloten gemeenten die door hun schapsbijdrage hoge kosten per inwoner hebben, worden door een extra bijdrage van gemeenten met lagere kosten per inwoner gecompenseerd, zodat alle gemeenten evenveel per inwoner bijdragen aan de kosten voor het realiseren en in stand houden van buitenstedelijk groen (solidariteitsgedachte).

In verband met de vele bestuurlijke overleggen in de regio is de bestuurlijke wens ontstaan om het Koepelschap, en daarmee de vereveningssysteem, op te heffen en de verevening structureel te regelen via het aanpassen van de bijdragen in de schappen zelf en door de bijdrage van de provincie anders over de schappen te verdelen. Voor de deelnemers en de schappen zelf vindt deze exercitie budgetneutraal plaats, zodat er een nieuwe structurele en financiële uitgangssituatie ontstaat, waarbij per saldo de bijdragen van de individuele gemeenten aan de schappen gelijk blijven aan de huidige situatie.

Om dit te kunnen realiseren is besluitvorming nodig in de overige schappen om de interne financiële verhoudingen daarop aan te passen (wijziging van de gemeenschappelijke regeling). Complicerende factor is dat in veel schappen niet alle deelnemers zijn aangesloten bij het Koepelschap. Om de regeling van een schap aan te kunnen passen, is in de meeste gevallen unanieme instemming nodig van alle deelnemers, dus ook van de deelnemers die geen Koepelschapdeelnemer zijn.

In de afgelopen maanden is onderzocht hoe een budgettair neutraal scenario eruit zou zien, en welke wijzigingen dit vergt in de gemeenschappelijke regelingen van de andere schappen. Het bestuur van het Koepelschap neemt het initiatief hiertoe door concrete voorstellen te doen aan de andere schapsbesturen. Deze voorstellen maken straks eveneens onderdeel uit van het totale pakket dat aan de gemeenteraden ter besluitvorming zal worden voorgelegd.

Overdracht Groenservice Zuid-Holland (G.Z-H) aan Staatsbosbeheer

De recreatieschappen en het Koepelschap worden ondersteund door de uitvoeringsorganisatie G.Z-H. Hiertoe is er tussen elk schap en de provincie een Dienstverleningsovereenkomst (DVO) afgesloten. De G.Z-H is een dienstonderdeel van de Provincie Zuid-Holland.

Al enige jaren geleden heeft de provincie Zuid-Holland aangegeven de ondersteuning van de schappen niet meer tot haar kerntaken te zien en te willen komen tot een andere oplossing voor de G.Z-H. Ook voldoet de DVO-vorm niet meer aan het huidige juridische aanbestedingsrecht. De huidige DVO loopt per 31-12-2016 af en de provincie heeft een verplichting voor de zomer aan de schappen een nieuw aanbod voor de dienstverlening te doen.

Inmiddels is de provincie met Staatsbosbeheer overeengekomen dat het personeel van de G.Z-H per 1-1-2017 in dienst zal komen bij Staatsbosbeheer. Staatsbosbeheer zal de dienstverlenende taken van G.Z-H overnemen. De provincie en Staatsbosbeheer hebben de schappen voorgesteld hiervoor een driepartijenovereenkomst voor een periode van twee jaar af te sluiten. De schappen hebben hier positief op gereageerd en de gesprekken over de driepartijenovereenkomst zijn inmiddels gestart. Gestreefd wordt voor de zomer het proces te hebben afgerond, zodat in de komende twee jaar de continuïteit van het beheer in de gebieden is geborgd. Vanaf 1-1-2019 is de keuze aan de schappen hoe zij hun dienstverlening willen continueren.

WAT VRAAGT DAT VAN U

Gezamenlijke aanpak

In totaal zijn 31 gemeenten en 2 provincies betrokken bij de besluitvorming in steeds wisselende samenstelling: niet alle gemeenten zijn deelnemer in dezelfde schappen. Daarnaast heeft de grote onderlinge verwevenheid van de schappen via het Koepelschap een (grote) financiële impact op de schapsbegroting. Dat maakt het besluitvormingsproces complex.

Om de samenhang tussen de individuele besluiten te bewaken en goed op elkaar te laten aansluiten (budgetneutraliteit), wordt zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau nauw samengewerkt. Dit heeft o.a. geleid tot een aantal uitgangspunten, dat breed wordt gedeeld. Deze zijn opgenomen in de bijlage 1.

Van u als gemeenteraad vraagt het om bij uw besluitvorming de individuele schapsvoorstellen in samenhang te beoordelen vanuit het gezamenlijke perspectief. Wij zullen daarom bij de individuele voorstellen steeds aangeven hoe deze zich verhouden tot de gezamenlijke uitgangspunten t.a.v. budgetneutraliteit, het streven naar efficiency, spreiden van risico's, etc.

Gezamenlijke planning

Het streven is dat alle schapsbesturen dit najaar (derde kwartaal 2016) definitieve besluiten t.a.v. het toekomstperspectief van het schap (opheffing, continuering of wijziging van hun gemeenschappelijke regeling) voorleggen aan hun deelnemers. Uitgangspunt hierbij is dat alle deelnemers eind 2016 een definitief besluit hebben genomen t.a.v. de situatie vanaf 1-1-2018 inclusief nieuwe samenwerkings-/financieringsafspraken. Als de schappen eind 2016 een besluit nemen tot opheffing of reeds hun voornemens kenbaar hebben gemaakt, dan zal de provincie een voorstel aan Provinciale Staten voorleggen om voor die schappen waarover Provinciale Staten reeds een besluit heeft genomen tot uittreding per 1 januari 2017, haar besluit tot uittreding uit het betreffende schap te wijzigen in uittreding per 1 januari 2018.

Vervolg

Momenteel worden de verschillende aspecten nader uitgezocht om een gefundeerd besluit per schap te kunnen nemen. Voorafgaand aan de besluitvorming houden we u op de hoogte van de ontwikkelingen in uw schap. Voor de specifieke situatie voor het schap of schappen waarin u deelnemer bent kan, als daar behoefte aan is, een presentatie worden gegeven.